

מונח שחובה להכיר: "מענק הפרישה החייב לשנה"

גישת רשות המסים יוצרת מצב אבסורדי בו שני פורשים בעלי שכר זהה מקבלים פטור שונה ממס | פטור על קצבה מזכה לפי תיקון 190 לפקודה - מאמר שני בסדרה

מאת: עו"ד (רו"ח) אמיר גבאי

גדול יותר גם יהנה מפטור ממס גדול יותר! לעניין זה, לעניות דעתי, ייתכן ויש מקום לטענה לאפליה בין נישומים. לעניין האמור בסעיף 3 לאופן החישוב (כמופיע מעלה), אני תוהה, איך נישום יכול לדעת מראש למשך כמה שנים תהא לו תעסוקה בשכר? בפועל, בגיל צעיר, הנישום לא יכול לדעת באמת מה תהא ההשפעה בסופו של דבר של משיכת כספי פיצויים בפטור ממס, על הפטור על הקצבה החל מגיל הזכאות בעתיד הרחוק ממנו.

שנת עבודה נכון לשנת המס 2013 (כפול 3 שנים), אלא מסכום נמוך יותר, 10,000 שקלים (כפול 3 שנים) בלבד. לעומתו, לפי שיטה זו, פורש ב' שבדוגמא, נהנה מתקרת הפטור שהינה 12,120 שקלים לכל שנת עבודה - נכון לשנת 2013 כפול 3 שנים. גישת רשות המסים המוצגת בחוזר הנדון יוצרת מצב אבסורדי בו שני פורשים בעלי שכר זהה, ותק זהה, גיל זהה - אך זה שזכה לקבל מענקי פרישה ופיצויים במזומן בסכום

שנות עבודה.
4. הסכום המתקבל מסעיף 3 מייצג את הסכום הניתן למשיכה ללא פגיעה בקצבה הפטורה.
5. כל סכום מעבר לסכום בסעיף 4, אשר ימשך בפטור - יחשב כמענקים פטורים לעניין נוסחת הקיזוז.

להלן שתי דוגמאות:
הערה: שימו לב, לפי שיטה זו פורש א' שבדוגמא אינו נהנה מתקרת הפטור שהינה 12,120 שקלים לכל

במסגרת החוזר המקצועי העוסק בפטור על קצבה מזכה לפי תיקון 190, מגדירה רשות המסים (סעיף 4.4.4). מונח חדש שחובה להכיר: "מענק הפרישה החייב לשנה".

המונח מוגדר כך: "מענקי פרישה פטורים ששולמו בגין השנים שקדמו ל-32 שנות העבודה שקדמו לגיל הזכאות לא יכללו במענקים הפטורים. במקרה שבו יחיד זכאי לפטור בגין השנים האמורות, ועל מנת שלא להיפגע מיישום נוסחת הקיזוז, יוכל היחיד לקבוע במעמד הפרישה כי מענקי פרישה פטורים שנתקבלו באותו מעמד, שייכים לשנים שאינן נכללות במניין השנים הנספרות לעניין נוסחת הקיזוז. זאת באמצעות קביעת "מענק הפרישה החייב לשנה", והחלטה למשוך את המענק הפטור לפי 9(א7), בעבור שנה ספציפית שאינה נכללת במניין 32 שנות עבודה".

אופן החישוב:

1. "יש לחשב את סך מענקי הפרישה החייבים שאינם כוללים סכומים שיועדו לרצף קצבה, או כספים המצויים בקרן פנסיה ותיקה שלא נמשכו.

2. את סך מענקי הפרישה החייבים מחלקים בתקופת העבודה ומתקבל מענק הפרישה החייב לשנה.

3. את מענק הפרישה החייב לשנה מכפילים במספר שנות העבודה העודפות על 32, או במספר השנים שלדעתו של היחיד יעלו מעל 32

דוגמאות	פורש א'	פורש ב'
סך מענקי הפרישה ופיצויי הפיטורים שנתקבלו במזומן	350,000 שקלים	700,000 שקלים
פנסיה מקרן פנסיה ותיקה (ברוטו)	9,000 שקלים	9,000 שקלים
פיצויים נוספים שיועדו לרצף קצבה	0 שקלים	0 שקלים
ותק נטו במקום העבודה	35 שנים	35 שנים
מין וגיל	גבר בגיל 67 (גיל הפרישה מהעבודה וגיל התחלת קבלת הקצבה זהים בדוגמא זו)	גבר בגיל 67 (גיל הפרישה מהעבודה וגיל התחלת קבלת הקצבה זהים בדוגמא זו)
משכורת אחרונה (ברוטו)	15,000 שקלים	15,000 שקלים
מענק הפרישה החייב לשנה	10,000 שקלים (35 שנים) / 350,000 שקלים (לחלק ב- 35 שנים)	20,000 שקלים (35 שנים) / 700,000 שקלים (לחלק ב- 35 שנים)
מס' השנים שמעל 32 שנים	3 שנים	3 שנים
סכום הפטור ממס המקסימלי שניתן לנצל על מענקי הפרישה ופיצויי הפיטורים שנתקבלו במזומן, מבלי לפגוע בפטור על הקצבה	30,000 שקלים (3 שנים כפול 10,000 שקלים)	36,360 שקלים (3 שנים כפול התקרה נכון לשנת המס 2013 - 12,120 שקלים)

דגשים

"הצגת החישוב ומימוש האמור, יהיה במועד קבלת הפטור לפי סעיף 9א לפקודה ובאחריותו של היחיד" - יש לשים לב - האחריות לביצוע חישוב נכון של "מענק הפרישה החייב לשנה", האחריות לדיווח לפקיד השומה והאחריות שלא לחרוג מניצול הפטור ממס על מענקי פרישה ופיצויי פיטורים - לפי חישוב זה (במידה ומעוניינים לשמור על מלוא הפטור על הקצבה) הינה על הפורש בלבד! לפיכך לעניות דעתי אין להסתפק במילוי טופס 161 בעת הפניה לפקיד השומה אלא יש לצרף נספח מסודר המתייחס לעניין חישוב מענק הפרישה החייב לשנה והפטור ממס בגינו.

לא הצלחתי להבין מהכתוב בסעיפים הרלבנטיים כי היה בכוונת המחוקק לנקוט בגישה מחמירה זו. טבעי היה לחשוב שהפטור ממס בגין השנים שמעל 32 השנים, יחושב לפי התקרה ולא לפי כל שיטה יחסית אחרת. אסיים בהפניית תשומת הלב להבהרות נוספות בנוגע למענקי פרישה שנתקבלו לאחר גיל הזכאות, אותן מספקת רשות המסים במסגרת החוזר הנדון (בסעיף 4.4.2 ובסעיף 7.6). עבור מי שזה רלבנטי, מומלץ עד חובה, לעיין בסעיפים אלו ביסודיות.

מאמר זה מובא כאן לידע כללי בלבד והוא אינו מהווה תחליף לקבלת ייעוץ. שום אינפורמציה המופיעה במאמר אינה מהווה המלצה לביצוע או אי ביצוע מהלך כלשהו. מחובתך להתייעץ לפני כל פעולה. המידע מוצג להמחשה בלבד. חבות המס הסופית בכל מקרה תיקבע אך ורק על ידי רשויות המס על פי הקבוע בפקודת מס הכנסה.